

Nogle kriminalstatistiske resultater.

Bilag til det nys udkomne »Udkast til Lov om sædelig forkomne og vanvyrkede Børns Behandling, med Motiver. Udarbejdet af B. GETZ. Straffelovkommissionens Formand. Kristiania 1892.»

I den senere tid er i forskellige lande, i særdeleshed i Tyskland, Italien og Frankrige, mange undersøgelser foretagne og meget skrevet angående det overordenlig betydningsfulde spørgsmål, om forbrydelserne ere i tiltagende eller aftagende. Skønt det statistiske materiale, som nødvendigvis må ligge til grund for enhver besvarelse, der skal have krav på at gælde som mere end en rent subjektiv formening, ikkun ufuldkomment foreligger*), skønt de statistiske data for dette emnes vedkommende tilmed frembyde større vanskeligheder i anvendelsen end de ingeniøring, som enhver benyttelse af statistik er forbunden med**),

*) Navnlig føles det her som en mangel, at oplysningerne om tilbagefald ikke foreligge udtømmende, således at man end ikke ved, i hvilken udstrækning det er de samme personer, som i løbet af det samme år flere gange optræde som tiltalte; men i det hele turde v. OETTINGEN (»Zeitschrift f. g. Strafw.«, 1, pag. 415) have ret, når han betegner den hele statistik som et hav af tal, der nærmest er skikket til at fremkalde søsyge. Man befinder sig i al fald på gyngende grund og bør altid bede resultaterne optagne med største reservation.

**) Man har jo intet andet at gå efter end opgaverne over de til enhver tid tiltalte og dømte, hvortil undertiden kan tilføjes tallet på anmeldte tilfælde. Skal denne statistik benyttes, må man

synes det resultat dog at stå fast, at i al fald i de fleste kontinentale stater forbrydelsernes tal og navnlig det forbryderske proletariat, som udgør strafanstaltens faste stok, i de senere tider må antages at have været og at være i begreb med fremdeles stadig at voxe. Navnlig synes for det lands vedkommende, der besidder den ældste brugbare statistik, nemlig Frankrigs, tallene her så talende, at en anden udlægning næppe kan tilstedes. Også hvad imidlertid Tyskland og navnlig Preussen angår, der næst Frankrig vistnok er den stat, hvis kriminelle forhold grundigst ere undersøgte, hælde de fleste forfattere mere eller mindre stærkt til den samme opfatning. Endnu ubestrideligere end at forbryderskeden i det hele er i væxt, synes det imidlertid, at tilbagefaldenes tal med hvert år tiltager, at således det nu almindelig anvendte straffesystem stadig mer og mer beviser, at det ikke har svaret til forventningerne, idet det istedetfor i stedse stigende forhold at give samfundet de straffede tilbage som bedre lemmer,

først og fremmest omhyggelig undersøge de i tidens løb skete lovforandringer, afskaffelse af ældre straffebestemmelser, optagelse af ny, forandringer med hensyn til påtalen osv., hvorpå den senere tid har været så rig. Er dette gjort, vil i de fleste lande allerede på grund heraf en gåen tilbage så langt som f. ex. en menneskealder vise sig omtrent umulig. Selv om imidlertid det således sigtede statistiske materiale fremdeles giver brugbare sammenligningspunkter, må man erindre, at, hvad der jo egenlig interesserer, er de virkelig begåede forbrydelser og ikke de anmeldte eller forfulgte. Fra disse kan imidlertid alene højst ufuldkomment slutninger drages tilbage til hine. Af de anmeldte kommer i regelen alene mindreparten under pådømmelse, og hvor mange af de begåede anmeldes? Måske en femtepart? eller en tiendepart? Statistikens benyttelse hviler på den forudsætning, at der er et nogenlunde konstant forhold mellem disse faktorer, hvilket det så end er. Men allerede på grund af tidernes forskellige organisation af politi og forfølgning, holder denne forudsætning måske lidet stik. I al fald kan det ikke negtes, at de begåede forbrydelsers tal i forhold til de påtalte er så mangfoldig gange større, at selv en relativt ringe forøgelse af påtalenes hyppighed vil kunne bevirke en stor forhøjelse af disses absolute tal.

medvirker til eller i al fald ikke hindrer, at de uforbederlige vaneforbryderes tal stadig øges, et faktum, som også har vakt levende opsigt og sat ikke alene kriminalisterne, men tildels også lovgivningen i bevægelse*).

*) Efter FERRI'S beregning (Studi sulla criminalità in Francia dal 1828—1878) have i denne tid forbrydelsene mellem tre- og fire-doblet sig i Frankrig. Prof. FÖLDES (»Einige Ergebnisse der neueren Kriminalstatistik« i »Zeitschrift f. g. Strafrechtsw.«, XI, pag. 665—666) angiver tallet på de ved Tribunaux correctionels pådømte almindelige forbrydelser til gennemsnitlig for årene:

1831—1840.....	53,503
1861—1870.....	118,391
1871—1880.....	139,323
1881—1885.....	160,567.

medens de anmeldte forbrydelser er steget fra 601 pr. 100,000 indvånere i 1831—1835 til 991 i 1876—1880. For Preussens vedkommende har STARKE (»Verbrecher und Verbrechen in Preussen 1854—1878«) vistnok bestridt den pessimistiske opfatnings beretigelse, men er imødegået bl. a. af v. LISST, ASCHROTT, MITTELSTÄDT, ILLING, v. OETTINGEN, STRUSSBERG, og den officielle statistik for 1888 (I, pag. 35) slutter sig til disse, idet den udtaler:

»Sammenholder man kriminalitetscifrenes stadige væxt i almindelighed, forøgelsen af de straffældte børn og recidivister, synes den slutning uundgæelig, at forbyderskheden voxer, og at de unge forbrydere danne rekruterne for en forbryderarme, mod hvilken den gældende rets straffemidler synes at vise sig magtesløse«. Jfr. v. LISST i »Zeitschrift f. g. Strafrechtsw.«, IX, Pag. 472 flg. I hele Tyskland kom 1882 på 100,000 1029 domfældte, 1886 1066 (se FULD i »Gerichtssaal«, XLII, pag. 292—311).

At forholdene stille sig ligedan i Italien påstås med bestemt-
hed af FERRI og GARAFALO, og til de samme resultater er man kommet i Østerrige. Se i det hele Dr. MISCHLER i Hollendorffs & Jagemanns »Handbuch des Gefängnisw.«, II, pag. 473—508, Prof. FÖLDES i »Zeitschrift f. g. Strafrechtsw.«, XI, pag. 668 og de der for Østerriges vedkommende meddelte data, hvorefter fra 58—62 til 83—87 domfældelserne for tyveri ere stegne fra 53,598 til 79,374, for betydeligere legemsfor nærmelser fra 7,576 til 23,277, for bedrag fra 6,953 til 13,471, for drab fra 679 til 1,167, for udpresning fra 659 til 2,066, for mordbrand fra 594 til 1,153, for mord fra 536 til 767.

Disse resultater, der ere så meget mere nedslående, som tallet på forbrydelser allerede nu er mere end stort nok*),

Hvad særlig angår tilbagefaldene, synes tallene ikke at lade noget tilbage at ønske i tydelighed.

I Frankrig voxede fra 1851—1880 tallet på recidivister ved assisserne fra 33 pct. til 48 pct., og af de ved tribunaux correctionels tiltalte vare i 1826 4,101, i 1850 20,212, i 1860 40,332, i 1870 56,322 og i 1880 70,731 tidligere straffede. I Belgien kom i 1850—1860 39 tilbagefald på 100 straffældte, i 1861—1867 46. I Italien beregnes tilbagefaldene i bagnoerne til 695 og i Case di pena til 2,977 i 1870 og til resp. 2,545 og 3,959 i 1879 (SICHAUT i Holtzendorffs & Jagemanns »Handbuch des Gefängnisw.«, II, pag. 510 flg.). I Tyskland var af de dømte tidligere straffet i 1882 23 pct., i 1883 24,1, i 1884 24,6, i 1885 25,7 i 1886 26 og i 1887 26,6 pct.

Hvad særlig de unge forbrydere mellem 12 og 18 år angår, er i Tyskland det i 1882 allerede særdeles store tal af for Verbrechen og Vergehen dømte, 30,719, indtil 1887 voxet videre til 32,511.

Også i Danmark må nu vistnok forbryderskeden siges at være i tiltagende. I femåret 1866—1870 domfældtes 14,488, i 1871—1875 15,125, i 1876—1880 17,211. I arresthusene befandt sig i 1874—1878 gennemsnitlig 431 varetægts- og 130 straffanger, i 1885—1889 resp. 550 og 193.

Særlig hvad angår unge forbrydere synes også her i de sidste år en stærk stigning tilstede, i al fald i København. Således sad arresterede her i 1886 305 personer under 18 år, i 1887 390, i 1888 396, i 1889 430. Ved politiretten tiltaltes for tyveri i 1886 195, i 1887 215, i 1888 228, i 1889 242 og for andre overtrædelser resp. 176, 197, 214 og 338 personer over 18 år. I det hele er det daglige belæg i Københavns arresthus betydelig steget, idet det i 1889 udgjorde 355, medens gennemsnittet for 1885—1889 er 287 (se »Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen«, 1891, pag. 201—202).

*) I Tyskland dømmes gennemsnitlig årlig for Verbrechen og Vergehen ca. 400,000 eller 1,050 pr. 100,000 strafmyndige, et tal, som forøvrigt er meget ulige fordelt mellem de forskellige dele af landet, idet der på de nordvestligste alene kommer ca. 400, på de østligste derimod over 2,000 pr. 100,000. Gunstigere stiller den franske statistik sig med gennemsnitlig ca. 500 à 600 pr. 100,000 og den engelske med 800 à 900 pr. 100,000 strafmyndige. Det lyseste billede fremviser vistnok Skandinavien, hvis forhold på dette felt også er nogenlunde ens. I tiåret 1876 til 1885 tillattes i Norge gennemsnitlig 3,610 og dømtes 3,213, hvilket udgør ca. 250 og 220 pr. 100,000 strafmyndige. Som senere skal ses, er dog vistnok for vore byers vedkommende forholdene i virkeligheden ingenlunde misundelsesværdige.

ville vistnok forbavse de mange, der ere tilbøjelige til at tro på vor tids fremskridt i alle retninger, medens de igen ville forekomme andre ganske naturlige. I virkeligheden gør der sig også i de moderne samfund mange indflydelser gældende, som, hvorhen de end til slut måtte lede, dog for tiden ere såre vel skikkede til at slappe moral og retsbevidsthed. Allerede befolkningens større tæthed, dens stedse tiltagende sammenstimling i store byer er en sådan faktor, idet denne bevirker en forflerelse af de forhold, hvori menneskene stilles og forbrydelserne kunne begås, en forøgelse af fristelserne til udskejelser, en formindskelse af slægts og venners omsorg, en større overladthed til sig selv. Ikke mindre virker den større frihed fra forældremyndighed og andre legale bånd, den formindskede religiøsitet, den politiske og sociale uro, som har gennemtrængt samfundene, i samme retning, idet derved mange berøves sine tidligere holdepunkter uden at have fundet ny. Tillige bidrager det industrielle livs stedse stigende udvikling, der fører forældrene fra hjemmene og overlader børnene til sig selv, til disses tidligt modnede fordærvelse, samtidig med, at i de fleste lande drukkenskaben har været i tiltagende og så vel blandt drankerne selv som blandt deres legemlig svækkede og sjæleligt vanvyrkede afkom skabt mangfoldige ofre for de forbrydende laster og tilskyndelser*).

Imidlertid udsætter man sig vistnok for at gøre vor tid uret, om man på grund af disse og lignende grunde vilde antage, at den nærværende udvikling nødvendig sigter i retning af større og større sædelig fordærvelse. Selv om forbryderskeden i det hele taget må antages at være i stigen, vilde det heri liggende bevis allerede af den grund

*) Således hedder det angående Italien i motiverne til „Progetto del Codice Penale“, 1886, pag. 472, at, om end i Italien drukkenskabslasten er lidet udbredt i syden, kan det samme ikke siges om centrum og norden, hvor til den gamle og stedse mere misbrugte nydelse af vin har føjet sig alkoholismens ny og endnu fordærveligere pest. Se også MISCHLER i Holtzendorff's & Jagemann's „Handbuch des Gefängnisw.“, II, pag. 507.

være svagt, fordi vi befinder os i en stærk overgangsperiode, og fordi forbryderskeden ikke kan måles alene efter forbrydelsernes tal, men hensyn må også tages til deres størrelse, til den større eller mindre råhed, ondskab og grusomhed, som ved dem lægges for dagen. Hertil kommer imidlertid, at de fleste af de påpegede årsager til en forøget kriminalitet ingenlunde er direkte følger af en større umoralitet, men følger af sociale forhold, der i sig alene indeholde øgede farer for sædeligheden og retskaffenheden. Det gælder at se, forstå og afværge disse farer og at gøre dette i tide, før de voxer samfundsmyndigheden over hovedet. Har man den rette forståelse heraf, er der ingen grund til at tro andet, end at vor tids større humanitet, billigheds- og retsfølelse også på det her omhandlede felt vil kunne bære frugter i en større retskaffenhed og lovlighed, i en formindskelse af den råhed, den ubeherskede egoisme eller lidenskabelighed, som fører til forbrydelser.

En af de allervigtigste forholdsregler, som da opmærksomheden må henvendes på, er omsorgen for de store, industrielle stæders mangfoldige vanvyrkede, forladte eller til sig selv overladte børn. Tilvisse er samfundets indgriben her ikke et krav, som først er opstået i den nyeste tid, eller som alene er begrundet i det formål at modarbejde forbryderskeden. I de mere udviklede samfund har der altid været behov for denne indgriben; og om man end derved ingen anden gavuede end børnene selv, burde den ligeså vist finde sted, som samfundet tager sig af gamle, syge, hjælpeløse, der dog kunde overlades til sin skæbne, uden at derfor forbryderskeden kunde befrygtes at ville tiltage. Men i øjne faldende er det dog, at de nu gældende tidsforhold ere blevne mere og mere gunstige for udviklingen af den barnlige kriminalitet, at børnene, som den tyske rigsstatistik siger, mere og mere danne en forbryderarmes rekruter, mod hvilke man forgæves kæmper med de sædvanlige straffemidler.

Dette er vistnok også, således som nedenfor vil blive

nærmere fremstillet. i de fleste lande erkendt, ikke alene i teorien, men også i praxis, idet lovene navnlig lige overfor lovovertrædere, der formedelst ungdom og manglende modenhed ikke endnu befindes kriminelt tilregnelige, gives anvisning på opdragelses- eller retningsanstalter, hvor de regelmæssig kunne beholdes i en række af år eller indtil de opnå myndighedsalderen. Dels er imidlertid disse bestemmelser for ny til, at man endnu kan vente at se frugter af dem, dels ere de i sig selv mere eller mindre dødfødte, forsåvidt der ikke også er tilstrækkelig sørget for anstalter, der kan benyttes i det angivne øjemed, dels ere de i al fald ikkun halve og haltende forholdsregler, idet de ikke omfatte alle de klasser børn, fra hvilke forbryderverdenen rekruteres.

Navnlig dette sidste gælder den preussiske, ved lov af 1878 etablerede ordning. Ved denne er der vistnok åbnet adgang til »tvangsopdragelse« af børn, som have begået forbrydelser, men som ikke kunne ilægges straf, enten fordi de ere under 12 år eller ere blevne antaget at mangle den for tilregneligheden fornødne modenhed. Men de forbryderske børn over 12 år, som findes strafmyndige, behandles efter ganske de samme grundsætninger som voksne, d. v. s. dømmes, efter som forbrydelserne ere mere eller mindre grove, som regel til nogle dages, ugers eller måneders fængsel og slippes så efter endt straffetid tilbage i de samme forhold, hvorfra de hentedes til fængslet. Og børn, som ingen strafbar handling kan overføres, men som dog formedelst forældrenes forsømmelighed eller lastefuldhed eller af andre grunde leve under forhold, som må forudses at føre til sædelig ruin, har det offentlige ingen adgang til at tage sig af.

Dette sidste var også tilfældet i Frankrig lige indtil loven af 1889 angående »beskyttelse af mishandlede og moralsk forsømte børn«, der imidlertid selvfølgelig endnu ikke kan have haft påviselige virkninger. Og hvad angår behandlingen af de børn, som have begået i sig

selv strafbare handlinger, er denne i alt væsenlig den samme som i Preussen. For de frifundne opdragelse i colonies pénitentiaries, om fornødiges indtil det 20 år. For dem, som findes strafferetlig tilregnelige, som regel fængselsstraf, der vistnok, om den overstiger 6 måneder, udstås i de samme kolonier, men ellers i de almindelige fængsler. De allerfleste straffe ere dog selvfølgelig under 6 måneder, og selv hvor det modsatte er tilfældet, kan dette lidet hjælpe, al den stund også opholdet i kolonien ikke bestemmes efter, hvad opdragelseshensynet kræver, men efter de almindelige regler for straffeudmåling.

For tilfulde at forstå betydningen af denne ordning må man imidlertid også kende beskaffenheden af den fængselsstraf, som i disse lande de for kortere tid dømte som regel udstå. Såvel i Tyskland som i Frankrig befinde de fængsler, der særlig ere bestemte til optagelse af disse, sig i en såre utilfredsstillende tilstand. De mangle plads til gennemførelsen af nogen slags rationel isolation og af den for disciplin og regelmæssig arbejdsdrift fornødne organisation. Ved at sende den unge forbryder, som første gang har forset sig, og som endnu ofte er forholdsvis uskyldig og ufordærvet, til disse lastens smittehuller, opnås intet andet, end at han opdrages til forbryder, og når han så om nogen tid igen sættes ud på gaden, har man resultatet givet*).

*) Det fordærvelige i denne ordning er også nu almindelig erkendt og fra mange hold tildels i de stærkeste udtryk udtalt. Se således bl. a. ASCHROTT, BENNEKE, ALTSMANN og FULD i »Zeitschrift f. g. Strafrechtsw.«, resp. bind VIII, pag. 200, bind VII, pag. 207, og bind XI, pag. 89 og 114. samt Prof. VIDAL's rapport til antwerpenkongressen 1890, GUILLOT: »Paris, qui souffre«, 1890.

I Tyskland dømtes personer mellem (angivet i 1,000):

	12—21 år.	21—40 år.	40—60 år.	60 år og derover.
1882...	79	165	73	10
1883...	81	164	72	10
1884...	86	172	75	11

På 100.000 af samme alder kom således i 1882 1,008 dømte personer under 21 år, i 1884 1,082.

Indtil nu for ikke mange årtier siden anvendtes i almindelighed ikke fængselsstraf, men legemlig revselse på forbrydere i yngre alder. Herved opnåedes måske intet særligt for deres opdragelse; straffen var snarest udelukkende at regne til de afskrækkende. Men i al fald positivt ødelæggende for barnets moralske følelser var den ikke; og det bør derfor ikke forundre, om nu efter pryglestraffens afskaffelse og den forandrede straffemåde antallet af forbrydere i barnealderen viser en mere og mere truende væxt*).

Denne slette måde, hvorpå den nu ulige hyppigste af alle straffe, den korte fængselsstraf, i de fleste lande fuldbyrdes, har i øvrigt selvfølgelig ingenlunde alene betydning for de forbryderske børns vedkommende og derigennem på forbryderskeden i det hele taget. De allerfleste, voksne ligeså vel som børn, der første gang komme i straf, og da netop udstå de kortere fængselsstraffe, ere ikke mere fordærvede, end at en straf, som medfører farlige bekendtskaber og slet omgang og derved så meget mere undergraver æresfølelsen, som øger samfundets mistillid og derved yderligere vanskeliggør den fremtidige kamp for tilværelsen, må bidrage til at gøre dem værre og til at øge de fristelser, hvorfor de en gang allerede ere bukkede under. Om det end må erkendes, at i de civiliserede stater nutidens sletteste fængsler ere, set fra et humanitetssynspunkt, ulige bedre end de, som ved århundredets begyndelse overalt vare almindelige, er det derfor ingenlunde givet, at hine, hvad angår slet moralsk indflydelse, stå synderlig tilbage for disse. Hvad der da også her vil gøre udslaget i retning af

*) KROHNE, en af Tysklands mest ansete fængselsmænd og en udpræget modstander af pryglestraffen, udtaler herom: »Man bestræber sig for i humanitetens interesse at afskaffe pryglestraf; når man imidlertid stikker unge mennesker ind i sådanne huse og derved dømmer dem til moralsk undergang, så at ved 19-års alderen næppe en eneste moralsk pøl er dem ubekendt, så er sammenlignet dermed, pryglestraffen en humanitet og et non plus ultra af pædagogisk kunst. Se også ILLING i »Bl. für Gef.-Kunde«, XV, 1888.

en forværrelse af forholdene, er den omstændighed, at den korte fængselsstraf benyttes så ulige hyppigere nu end tidligere. Ikke alene på børnene, men også på voksne, ikke alene på mænd, men på kvinder anvendes endnu for et par menneskealdre siden tampen, stokken eller riset i stor udstrækning. Under nutidens skærpede selvfølelse vilde denne straffemåde, bedømt efter sin moralske virkning, visselig stå tilbage for selv den slet ordnede frihedsstraf, men dette hindrer ikke, at nutidens korte fængselsstraffe kunne øve en langt slettere moralsk indflydelse på vor tids forbrydere, end fortidens straffemetode øvede på sin tids*).

Det kan visselig betragtes som et i al fald meget tvivlsomt spørgsmål, om ikke en afgørende grund til, at de fleste europæiske stater snarest synes på retssikkerhedens og lovlydighedens felt at kunne opvise det modsatte af fremskridt, ligger deri, at deres omsorg for ungdommens opdragelse og beskyttelse mod slette forældre og andre farer og deres reformatoriske bestræbelser på fængselsvæsenets område ikke har holdt skridt med de krav, som det sociale livs omdannelse og andre forandringer i love, skikke og sæder i så henseende har stillet. Det er naturligvis langt fra at være min mening, at disse omstændigheder ere de eneste momenter af betydning. For ikke at tale om, hvad der ligger udenfor lovgivningens område, er det klart, at den legale orden af alt, hvad der står i forbindelse med opdragelse, med drikfældighed, med løsgængeri, tiggeri og

*) Hvad ovenfor er sagt om de korte frihedsstraffes beskaffenhed og deres fordævelige indflydelse, er så almindelig erkendt, at det er uforment nærmere at føre bevis derfor. I virkeligheden er det da også disse forhold, som i væsentlig mon have frenkaldt den stærke bevægelse, som nu så mange steder gør sig gældende mod disse frihedsstraffe, og som har til formål, dels i den betingede domfældelse, dels i en større anvendelse af bødestraffene, dels i forhøjelsen af den kriminelle lavalder og anvendelsen af opdragelse eller hustugt på unge forbrydere, dels i en strengere behandling af recidivister og uforbederlige vaneforbrydere at finde midler til at undgå dem.

offenlig usædelighed, her har stor betydning og kræver den nøjeste overvejelse. Men der er dog gode grunde til at antage, at man selv med den lovgivning, som nu gælder på disse områder, vilde kunne se den kriminelle statistiks tal slå om i en nedadgående bevægelse den dag, da staterne nogenlunde tilfredsstillende havde løst hine sine særlige opgaver med hensyn til de unge og til fængslerne.

Hvad jeg her sigter til, er navnlig de i England gjorte erfaringer. At der i England i den senere tid har fundet sted en afgjort nedgang i forbrydelsernes tal, synes ubestrideligt og medgives også almindelig. Fra 1856 er således tallet på indictable offences trods befolkningens stigning sunket med over en fjerdedel, fra 1873 til 1884 var tallet på personer af kendt forbrydersk karakter sunket fra 37,449 til 30,698. Denne synkende bevægelse viser sig også med hensyn til fangebelægget i fængslerne, der således alene fra 1876 til 1885 er sunket fra over 20,000 til mellem 16,000—17,000. Antallet af criminal proceedings var i 1865 18,614, i 1870 17,578, i 1875 14,714, i 1880 14,770, i 1884 14,407. Alle aldre deltage i bevægelsen, men i sær grad ungdommen. Således sank fra 1856 til 1882 tallet på forbrydelser, begåede af børn, jævnt fra 13,981 til 5,700, fra 1873 til 1884 tallet på personer under 16 år af kendt forbrydersk karakter fra 6,106 til 5,059*).

*) Efter fængselskommissionens beretning var i fængsel personer:

under 12 år:			over 12 og under 16 år:		
	år 1886:	år 1879:		år 1886:	år 1879:
mandlige...	5	22	mandlige...	194	318
kvindelige..	1	1	kvindelige..	23	52
	6	23		217	370

over 16 og under 21 år:			over 21 og under 30 år:		
	år 1886:	år 1879:		år 1886:	år 1879:
mandlige...	2292	3104	mandlige...	3937	6140
kvindelige..	302	594	kvindelige..	881	1160
	2594	3698		4818	7300

At i England udviklingen i de senere år har taget en gunstig vending, er også almindelig erkendt både i og udenfor dette land og tilskrives af kompetente dommere fornemmelig disse to omstændigheder, at England har gjort alvor så vel af fængselsreformen, idet isolation, arbejde og orden er gennemført ved de korte ikke mindre end ved de lange fængselsstraffe, som af omsorgen for ungdommens beskyttelse allerede fra den tidligere alder, idet man der har erkendt, at det kriminelt tilregnelige barn ikke mindre har grundig opdragelse behov end det utilregnelige, at det er en lige så nødvendig gerning at rive det strafskyldige barn ud af de ulykkelige forhold, hvori roden til dets for-dærvelse ligger, som det, der ikke endnu findes capax paenæ*).

over 30 og under 40 år:		over 40 og under 50 år:	
år 1886:	år 1879:	år 1886:	år 1879:
mandlige... 2769	3083	mandlige... 1468	1574
kvindelige.. 690	907	kvindelige.. 406	500
-----		-----	
3459	3990	1874	2074
over 50 og under 60 år:		over 60 år:	
år 1886:	år 1879:	år 1886:	år 1879:
mandlige... 649	818	mandlige... 649	331
kvindelige.. 181	229	kvindelige.. 99	92
-----		-----	
830	1047	568	423
af ubekendt alder:		altså ialt	
år 1886:	år 1879:	år 1886:	år 1879:
mandlige... 38	232	mandlige.. 11791	15622
kvindelige.. 3	11	kvindelige. 2586	3546
-----		-----	
41	243	14377	19168

*) Se således Du CANE: »The Punishment and Prevention of Crime«, London 1885, pag. 109, hvor det hedder: »Det synes berettiget heraf at drage den slutning, at vor fængselsreform er bleven effektiv; og den mærkelig stadige og vedholdende formindskelse af vor fængselsbefolkning i de sidste år må antages at vise, at den moderne lovgivning, med hvilken den så mærkværdig falder sammen med hensyn til tid, ikke alene i princip og gennemførelse fuldstændig har lykkedes i at skaffe ensartethed, økonomi og for-

Siden midten af dette århundrede har her skridt fulgt på skridt i retning af at udvikle og fuldstændiggøre dette lige overfor de forbryderske, fordærvede, vanvyrdede og forsømte børn antagne system. Følgen heraf har været, at Storbritannien og Irland i 1882 besad 282 anstalter, hvori der befandt sig 31,433 børn, som af det offentlige var indsat til tvangsopdragelse, heraf 71 s. k. reformatory schools, navnlig for straffældte personer under 16 år, med 6,410 gutter og 1,931 piger, og 211 s. k. industrial schools, navnlig for ikke straffældte, med 16,492 gutter og 7,200 piger. Til ret forståelse heraf bemærkes til sammenligning, at i Frankrig ialt ca. 8,000 unge individer ere anbragte i colonies pénitentiaires, og at i Preussen 1888 10,756 børn vare anbragte i tvangsopdragelse, deraf 5,688 i familier og af resten 9 i statsanstalter, 887 i kommunale og 4,192 i private anstalter. Om året anbringes i Preussen ca. 1,400, i Frankrig 1,930 og over 5,000 i Storbritannien og Irland.

bedret administration, men også i det, som er hovedsagen frem for alt, i modarbejdelsen af forbrydelserne.

Og pag. 200—201:

»I 1816, da Londons befolkning var mindre end $1\frac{1}{2}$ million, var der i Londons fængsler mere end 3,000 personer under 20 år — af hvilke igen halvdelen var under 17, enkelte 9 å 10 og 1,000 af disse børn vare dømt for felony . . .

Den fulde vægt af disse tal kan ikke forstås, medmindre de sammenlignes med nutidens statistik, som viser, at der i England og Wales med en befolkning af c. 27 millioner den 31 marts 1884 alene var 275 fanger under 16 år og 3,226 mellem 16 og 20 år.

Se også Goos og FÖHRING i Holtzendorffs & Jagemanns »Handbuch des Gefängnisw.«, resp. I, pag. 300, og II, pag. 289, hvor det hedder, at efter the rapport of the Commissioners har løvene om tvangsopdragelse øvet en overordentlig gunstig indflydelse så vel på de unges som de voxnes forbryderskhed. En af de bedste kendere af det engelske fængselsvæsen, ASCHROTT, udtaler i »Zeitschrift f. g. Strafrechtsw.«, VIII, pag. 41: »Om de gunstige resultater, som man i England har opnået ved disse anstalter, hersker alene en mening: Af alle sagkyndige bliver den i de sidste årtier i England indtrådte betydelige formindskelse af de straffbare handlinger for en overvejende del tilskrevet disse anstalters velsignelsesrige virksomhed«.

Et andet land, der kan fremvise en udvikling i samme retning som England, er Sverige.

I Stockholm anmeldtes således i 1884 4,570 ejendomsindgreb, i 1888 4,035; i 1884 dømtes for grovere forbrydelser 348, i 1888 295, deraf i alderen under 21 år 66 mod 97 i 1884.

Der tiltaltes for grove legemsforærmelser i

1884	970
1885	818
1886	602
1887	493
1888	385

og for ejendomsindgreb i .

1884	562
1885	516
1886	670
1887	414
1888	390

deraf gentagne resp. 120, 144, 147, 113 og 101, og for grovere sædelighedsforbrydelser resp. 108, 82, 55, 45 og 15.

Om forholdet for hele Sveriges vedkommende fra den ny straffelovs ikrafttræden fra 1865 til 1884 hidsættes fra ALMQUISTS beretning i »Actes de congrès de Rome«, 1885, II, 1, pag. 235:

Der hensad i strafarbejde:

1865.....	3,334
1870.....	4,045
1875.....	3,114
1880.....	2,828
1884.....	2,403

I hertil dømt på antal indvånere:

1865.....	1,234
1870.....	1,031

1875.....	1,408
1880.....	1,614
1884.....	1,933

Løsgængere:

1865.....	1,077
1870.....	1,226
1875.....	1,034
1880.....	1,218
1884.....	967

Gennemsnitlig dømtes i 1870 til 1879 for ejendomsindgreb 1,073, i 1874 til 1884 1,058. Deraf var i 1871 til 1875 42 pct. mænd og 36 pct. kvinder recidivister, i 1879 til 1883 resp. 36,6 pct. og i 32 pct. Ved udgangen af 1888 var i Sverige det samlede antal strafarbejdsfanger gået videre ned til 2,183 og i 1889 til 2,176 (»Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen». 1891, pag. 141).

Ved siden af England er imidlertid netop Sverige det land, hvor der er gjort mest for at fjerne de omhandlede mangler. Dets fængselsvæsen er, takket Kong Oscar I's initiativ, allerede for længere tid tilbage bragt i mønsterværdig forfatning. Af de kortere frihedsstraffe gør man for så vidt mindre anvendelse, som fængselsstraf under en måned almindelig alene benyttes som forvandlingsstraf for bøder, hvilke i Sverige til gengæld finder en udstrakt anvendelse. Den almindelige frihedsstraf er strafarbejdet, hvis mindste varighed er 2 måneder, og som, når det ikke overstiger 2 år, altid udstås i enrum. I 1889 dømtes således 1,569 personer til strafarbejde, deraf 875 fra 2 til 8 måneder.

Hvad angår børn, kan offentlig straf som regel ikke anvendes på disse forinden deres 15 år, alene ved de groveste forbrydelser efter det fyldte 14 år. Vistnok er der ikke forholdsvis i den udstrækning som i England sørget for opdragelsesanstalter og givet det offentlige adgang til at

indsætte i disse uden hensyn til forældrenes villie. Men også i denne henseende er der udrettet betydeligt, navnlig hvad angår børn, som har begået forbrydelser. I al fald komme børnene hverken som straf- eller varetægtsarrestanter i fængslerne og underkastes den mere eller mindre fordærvelige påvirkning, som dette medfører.

Tager vi dernæst for os de statistiske opgaver, der foreligge for Norge, vil man også her nærmest kunne konstatere en nedgang i tallet på tiltalte og dømte.

Således kom der i tiåret 1846 til 1855 på 100,000 indvånere 219,61 tiltalte, i 1856 til 1865 189,41, i 1866 til 1875 202,03 og i 1876 til 1885 189,49. I 1881 udgjorde det samlede antal tiltalte 3,797, i 1882 4,052, i 1883 3,652, i 1884 3,538, i 1885 3,126, i 1886 3,218, i 1887 3,368, i 1888 3,227 og i 1889 3,466. Herved er imidlertid at bemærke, at man alene delvis kan påberåbe disse tal som indicium for en virkelig nedgang i antallet af begåede forbrydelser. Det store fald, som begyndtes i 1884, skriver sig nemlig så godt som udelukkende fra den da foretagne lovforandring, hvorefter tyverier under kr. 5,00 ophørte at være genstand for ubetinget offentlig tiltale. Medens i de sidste fire år før forandringen, 1880 til 1883, det samlede tal tiltalte udgjorde 15,214 og deraf for tyveri (og naskeri) 8,606, altså for andre forbrydelser 6,608, udgjorde de tiltalte i 1885 til 1888 i alt 12,936, hvoraf for tyveri 6,479, altså for andre forbrydelser 6,457. Så meget klarere bliver denne sammenhæng, når bemærkes, at i 1889, efter at loven af 1884 har været ophævet i de sidste 4 måneder, tallet på tiltalte for tyveri igen er steget fra 1,586 i 1888 til 1,823. I al fald berettiges man dog af de statistiske data til at udtale, at hos os forbrydelserne lige til den sidste tid snarest synes at vise en aftagende tendens, navnlig når

hensyn tages til befolkningens væxt*. Denne tendens skyldes

*) Særlig synes de grovere forbrydelser i stærkt aftagende, idet fangetallet i strafanstalterne fra 1866 til 1890 er gået jævnt ned fra 1142 mænd og 304 kvinder til 509 mænd og 145 kvinder, ved hvilken udvikling dog også en mildere straffedømming må have øvet nogen indflydelse. Også for forbrydelser, som ubetinget medføre strafarbejde, hensad imidlertid gennemsnitlig mange flere i 1882 end i 1889, således for mened 5 og 9, for mord 33 og 28, for drab 28 og 18, for barnemord 152 og 139, for røveri 16 og 10, for mordbrand 30 og 24.

Vore opgaver over tilbagefald ere meget utilfredsstillende, for så vidt de alene angå strafarbejdsfanger, men disse vise ingen forandring i enten den ene eller den anden retning i deres hyppighed i løbet af de sidste 10 år. Således vare af de i årets løb i strafanstalter indsatte:

	1880-81		1881-82		1882-83		1883-84		1884-85	
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Tidligere straffede...	71,5	57,1	67,7	68,0	69,5	65,7	68,5	63,0	72,4	54,4
Og af disse:										
med fængsel etc.	26,9	31,6	29,9	38,0	28,9	37,1	24,0	31,5	27,8	35,3
med strafarbejde	44,5	25,5	37,8	30,0	40,6	28,6	44,5	31,5	44,6	19,1

	1885-86		1886-87		1887-88		1888-89	
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Tidligere straffede.....	70,9	54,9	71,2	60,5	73,4	58,7	69,3	51,9
Og af disse:								
med fængsel etc.....	24,3	19,7	26,8	39,5	28,6	26,2	27,6	31,6
med strafarbejde.....	46,6	35,2	44,4	21,8	44,8	32,5	41,7	20,3

imidlertid ene landdistrikterne. Medens der således i disse i 1862 til 1866 gennemsnitlig kom 1 for forbrydelse dømt på 927 indvånere og i 1883 1 på 1020, kom der i byerne i 1862 til 1866 1 på 211 og i 1883 1 på 210.

Mindre lyse, end når blikket fæstes på det samlede resultat, blive tallene også, når man særlig tager for sig forbryderskheden mellem børn og unge personer. Til belysning af forholdet for disses vedkommende hidsættes følgende data:

Tiltalte under			
	15 år.	Mellem 15 og 18.	I alt.
1860.....	61	144	205
1861.....	131	182	313
1867.....	203	221	424
1871.....	168	255	423
1881.....	358	367	725
1883.....	325	336	661
1885.....	206	345	551
1887.....	296	330	626
1888.....	293	296	589
1889.....	467	380	847

Som man ser, afbrydes udviklingen ved loven af 1884, der fornemmelig synes at være kommet de under 15 år gamle tyve tilgode, men efter at denne lov igen 1889 i 4 måneder har været ude af kraft, stiger tallet på unge forbrydere med over 200 lige overfor de nærmest foregående år. Sandsynligvis ville vi da for 1890 se det gå yderligere op, ihvorvel tildels anvendelsen af straffeprocesslovens § 85 3 og straffeprocesslovens kap. 27, § 5, tildels en af

Går vi imidlertid tilbage så langt som til 1875, var den gang de tidligere straffede mænds tal 74 og kvinder 69 pct., hvilket skulde synes at pege på en nedgang. Herved er i imidlertid at bemærke, at tyvene, blandt hvilke tilbagefaldet er størst, tillige spillede en større rolle end nu.

den ny rettergangsmåde følgende større varsomhed i tiltalemyndighedens benyttelse vil kunne bevirke, at sagerne tal holdes noget nede.

Omtrent hele denne tilvæxt kommer på byerne, således som hosstående tabel viser:

Tiltalte under 18 år:		
	i byerne:	i bygderne:
1867.....	250	174
1881.....	496	229
1889.....	665	182

	i Kristiania:	i Bergen:	i Throndhjem:
1867.....	118	21	27
1881.....	254	67	11
1889.....	307	71	44

Medens bybefolkningen fra 1867 til 1889 har voxet 60 pct., har således de unge forbryderes tal voxet ca. 166 pct. eller om hensyn tages til, at loven af 1884 endnu de to trediedele af året var i virksomhed, vistnok mindst 200 pct. Kom der i byerne i 1867 1 ung forbryder ca. 1200 indvånere, kommer der således nu 1 på ca. 600. Medens i 1867 af 1122 i byerne for tyveri tiltalte 231 vare under 18 år, vare i 1889 af 1217 tiltalte 604 under 18 år og af disse igen 386 under 15 år. I virkeligheden er dog de unges andel i tyverierne endnu langt større, idet de altid i videre udstrækning end de voxne gå fri for tiltale*).

Selv sammenlignet med andre landes stå vore byer meget højt, hvad kriminaliteten hos deres børn angår. Skønt således i Tyskland tallet af unge forbrydere er særdeles

*) Går man endnu længere tilbage i tiden, stiller progressen sig endnu voldsommere.

I 1861 til 1865 kom på 10,000 gutter mellem 10 til 15 år 14,60 tiltalte, i 1881 til 1885 31,55, i alderen mellem 15 og 18 henholdsvis 31,31 og 56,38, og i alderen mellem 18 og 20 resp. 51,18 og 69,69.

stort, var dog i Berlin i 1882 af 11789 for Verbrechen og Vergehen dømte alene 1018 under 18 år, hvilket er mindre end 1 på 1000 af stadens indvånertal. Vistnok er i Tyskland den kriminelle lavalder 12 år mod 10 år her, og vistnok sker det hyppigere der end her, at unge personer frifindes på grund af manglende modenhed, men da forfølgningen på den anden side utvivlsomt der er mere ubetinget end her, står den slutning vanskelig at undgå, at de norske byer i sin ungdom har en større arme af forbryderrekruter end selv en verdensstad som Berlin.

De resultater, som vor kriminalstatistik således leder til, kunne indtil en vis grad synes let forklarlige og lette at bringe i samklang med, hvad undersøgelser med hensyn til forholdene i andre lande vise. Allerede i lange tider have hos os de kortere frihedsstraffe været befrielse fra de værste brøst, som i de fleste kontinentale lande klæbe ved dem. Ved gennemførelsen af loven af 1857 om distriktsfængsler påtog man sig en vistnok meget kostbar, men også meget velsignelsesrig opgave, idet man derved sattes i stand til at gennemføre cellesystemet for alle til fængselsstraf dømte og for varetægtsarrestanternes vedkommende. Vistnok har vore fængslers egenskab af halvt kommunale indretninger bevirket, at der i det hele skorter dem på orden og ledning, og navnlig er det en stor fejl, at fangerne de fleste steder lades uden beskæftigelse. Men i betragtning af de korte straffetider, som hos os under vand og brødstraffens regimente have været almindelige, have vistnok de moralske virkninger af denne fejl været forholdsvis små. På samme tid har det ihærdige og navnlig i laundistrikterne med stort held kronede arbejde på drukkenskabslastens bekæmpelse ikke kunnet andet end i høj grad medvirke til en forbedring også af de her omhandlede forhold.

Ikkun lidet af dette, som således har kunnet virke heldigt på forbryderskeden i de ældre årsklasser, har imidlertid kommet børnene til gode. Vistnok isoleres også disse som regel i fængslerne, men om de beskæftiges og

undervises, afhænger mere af omstændighederne, og utvivlsomt er den fængselsstraf, som de således nu ofte i længere tidsrum underkastes, uheldigere i sine virkninger end den risstraf, som, hvad angår børn under 15 år, fængselsstraffen siden 1874 mere og mere har fortrængt*). Det, som imidlertid dog særlig har udmærket den norske måde at behandle børnene på, er den minimale brug, som er bleven gjort af opdragelsesanstalter eller andre forholdsregler, hvorved de kunne unddrages de uheldige indflydelser, under hvis herredømme de have forsyndet sig. Vistnok indførtes i 1874 en adgang til at inddømme i en opdragelsesanstalt, men indtil 1886 kunde denne faktisk ikke benyttes med hensyn til gutter over 13 år, og selv i 1889 indsattes i henhold til denne bestemmelse på »Toftes Gave« ikke mere end 19 gutter mod i 1888 14, i 1887 7 og i 1886 2. Alt i alt befinder der sig for tiden i vore opdragelsesanstalter næppe over 80 umiddelbart for strafbare handlinger der anbragte børn, medens nogen adgang til at anbringe dem i private familier ikke haves for statens retshåndhavende myndigheder. I så henseende ere vi da ganske anderledes stillede ikke alene end England med sine 30000 i opdragelsesanstalter inddømte børn, men også end f. ex. Preussen, hvor over 2000 børn undergå »Zwangserziehung« formedelst strafbare handlinger, ca. 6000 i private familier og 4000 i anstalter, for ikke at tale om det lille Sveits, der har ca. 40 opdragelsesanstalter af den herhenhørende art med vistnok over 2000 børn.

At den dobbelte fejl, som således hæfter ved vor behandling af børnene, idet vi på den ene side undlade at sørge for det fornødne, en hensigtsmæssig anbringelse og en grundig opdragelse, medens vi underkaste dem straffe, hvis virkninger alene kunne være at afstumpe æresfølelsen og berøve dem den adgang, de dog tidligere kunne have haft til

*) I 1889 udstod 206 personer under 15 år fængselsstraf i i alt 3098 dage, medens 205 straffedes med ris. Samme år udstod 535 personer mellem 15 og 18 år fængselsstraf i 12,620 dage.

at forbedres gennem god omgang, måtte have sine håndgribelige følger, er let at forstå; resultatet stemmer for så vidt ganske med, hvad erfaringerne i de andre lande måtte lade vente, om end den rivende væxt, som hos os den nedadgående udvikling har taget, må forbavse, idet det synes vanskeligt at påvise nogen fuldgyldig grund til samme.

Hvad der også kan synes vanskeligt at forstå, er, hvorledes den så stærke stigning igennem de sidste decennier af de forbryderske børns tal har kunnet finde sted uden at øve sin virkning også på kriminaliteten mellem de ældre, efterhvert som den fordærvede ungdom er voxet op til mænd. Som allerede set, er en sådan indflydelse ikke alene ikke påviselig, men tallet på forbrydelser, begåede af voksne, synes dog at være gået meget betydelig ned og det netop i byerne. I 1867 kom således i landdistrikterne på en befolkning af ca. 1,450000 1463 tiltalte over 18 år eller ca. 1 på 1000, og i byerne med deres ca. 270000 indvånere 1287 tiltalte over 18 år eller 1 på 210. I 1889 kom på landdistrikterne med 1,520000 indvånere 1222 tiltalte over nævnte alder eller 1 på 1235, og i byerne, hvis befolkning nu er steget til 460000, var der 1397 tiltalte over 18 år eller 1 på 328, hvorved dog altid må erindres, at tallet for 1889 på grund af loven af 1884 endnu ikke er fuldtud brugbart til sammenligning.

Man kunde måske fristes til af disse data at uddrage den slutning, at børnenes forbrydelser ere at betragte som i egentlig forstand barnestreger, at den ulige største part af den forvorne ungdom, som driver dank eller går om på rov i byernes gader og foretager mer eller mindre frække indbrud, dog med tiden voxer op til retskafne og ærlige mænd. Skønt den hyppighed, hvormed en gang straffede børn efter al erfaring atter komme tilbage, åbenbart viser de anvendte straffes ørkesløshed eller endog skadelighed,

måtte det da antages, at alderen og de forandrede forhold, hvori denne fører dem ind, af sig selv over en heldbringende indflydelse på deres vanartede tilbøjeligheder.

I virkeligheden er det vistnok til en vis grad tilfældet, at fejlene ikke ere mere indgroede, end at man voxer dem af sig. En stor mængde af dem drager også tilsøs, ofte for som rømlinger altid at vende sit fædreland ryggen, og i ethvert fald er der, medens de ere borte fra landet, sjældnere anledning til at indføre dem i vore kriminalfortegnelser. Dette kan imidlertid i højden bidrage til at forklare, hvorfor den voxne alders forbryderskhed ikke til trods for de mange forbryderske børn er større, men ikke ligger deri nogen løsning af det gådefulde i, at kriminaliteten mellem de voxne har kunnet endog gå betydelig ned samtidig med, at børnenes har været i så stærk fremvæxt. Nogen forklaring hertil kan vistnok være at finde i udvandringsforholdene, således som disse i det sidste decennium have stillet sig*).

*) Betragte vi særlig forholdene i Kristiania, finde vi indtil 1881—1882 en særdeles stærk stigning i forbrydertallet.

Således udgjorde det samlede antal tiltalte i:

1878.....	731,	hvoraf børn	118
1879... ..	539,	—	56
1880.....	597,	—	76
1881.....	952,	—	143
1882.....	932,	—	153

Hermed standser imidlertid pludselig progressen og slår om i en betydelig nedgang, der først i 1889 igen bestemt afløses af en opadgående bevægelse:

1883... ..	805,	hvoraf børn	110
1884.....	739,	—	131
1885.....	628,	—	56
1886.....	739,	—	116
1887.....	795,	—	83
1888.....	786,	—	103
1889.....	920,	—	160

Grunden til disse bevægelser kan, som let forstås, ikke helt søges i loven af 1884, idet nedgangen allerede begynder før denne

Udvandringen fra byerne har i denne tid været så stor, at deres væxt hovedsagelig skyldes den indvandring, som igen fra landdistrikterne har fundet sted af, som man vil have set, præsumtivt meget retskafnere elementer end de forsvundne. I det hele taget er det vistnok vanskeligt at sige, hvilken indflydelse udvandringen har spillet i retning af befolkningens rensning for dens mindre pålidelige lemmer. Vistnok er der udvandret en masse af landets bedste kraft, men i hvilken udstrækning også netop de mere eller mindre skibbrudne existenser have søgt et nyt virksomhedsfelt i Amerika, derom savne vi opgaver.

Ved siden heraf er det også på sin plads at genkalde i erindringen det allerede tidligere påpegede, at opgaverne over tiltalte og dømtede ingenhunde ere data, hvorfra med

og desuden så vel den som stigningen i 1889 omfatter større tal, end ved denne vilde kunne forklares.

I 1880 begyndte imidlertid en stærk udvandring fra Kristiania, idet 2262 personer da emigrerede, og denne holdt sig i de nærmest følgende år, så det samlede tal udvandrede Kristianiensere i løbet af de 4 år 1880 til 1883 udgjorde 8531, medens de i de følgende sex år udgjorde 7408, altså i alt 15939, hvoraf 4080 børn under 15 år. Når indbyggertallet dog samtidig voxer fra 119000 til 143000, sker det væsentlig gennem indvandring og da igen fornemmelig fra landdistrikterne. Man kan således sige, at staden i ikke i ringe grad har gennemgået en blodfornyelse, og det synes meget sandsynligt, at denne er en hovedgrund til den stærke nedgang i forbrydelsernes tal. Ved 1889 indtræder en stands i udvandringsstrømmen. Samtidig går igen tallet på tiltalte op langt mere, end den den 1 september dette år i kraft trådte ophævelse af loven af 1884 skulde bevirke (storthingsforhandlingerne, 1884; indst. O. Nr. 11, pag. 35), og tallet på anmeldte forbrydelser stiger fra 4438 i 1886 successivt til 5197 i 1889 og 6009 i 1890.

Hvad der her er foregået med Kristiania, er vistnok også sket med hensyn til de fleste andre norske byer, blot med den forskel, at indvandringen fra landdistrikterne for en stor del alene har holdt udvandringen stangen, ikke derimod i så betydelig grad som i Kristiania oversteget denne. I det hele var der fra 1880 til 1888 en særdeles stærk udvandringsperiode; under denne deltog byerne forholdsvis stærkest, nemlig med ca. 50000, medens bygdernes kontingent var ca. 136000.

nogen sikkerhed kan sluttet tilbage til de virkelig forøvede forbrydelser. I almindelighed viser det sig både her og andetsteds, at som regel alene i de færreste af de anmeldte tilfælde gerningsmanden opdages og overføres forbrydelsen*), og hvormange af de virkelig forekommende tilfælde der igen anmeldes, derom fattes enhver kundskab. På enkelte felter, såsom ved straffelovens kap. 18, § 26, er det, som bekendt, ganske afhængig af påtalemyndigheden, om overhovedet forfølgning finder sted; og hvad slutning der da skulde kunne drages fra tiltalenes til de straffbare handlingers hyppighed, er mere end vanskeligt at sige. I al fald vil en liden forandring i almenhedens tilbøjelighed til at melde og i myndighedernes duellighed til at opdage og skarphed i at forfølge let kunne øve en meget forstyrrende virkning på de slutninger, hvorpå her dog alt hviler. Sådanne forandringer ville altid kunne forekomme, og navnlig ville de let i vor kriminalstatistik kunne spille en stor rolle, fordi her en enkelt kreds, nemlig hovedstadens, indtager en såre fremskudt stilling, medens i en enkelt kreds altid personlige tilfældigheder og lignende kunne gøre sig stærkt gældende**).

Vistnok må det dog af det foreliggende materiale være

*) I Kristiania anmeldtes i 1886 4438 forbrydelser, i 1889 5497 og i 1890 6009. De straffedes antal var i 1886 572 og i 1889 681. I København anmeldtes i 1886 6375, i 1890 6955 forbrydelser; i de samme år straffedes 1021 og 1062, altså 16,0 og 15,3 pr. anmeldt forbrydelse. I Stockholm anmeldtes i 1884 4657 og i 1888 4140 forbrydelser, medens der opdagedes henholdsvis 1047 og 1071 forøvere til 1629 og 1923 af disse.

***) Således for et nævne et par eksempler tiltaltes i Kristiania i 1880 597, i 1881 952 individer, i 1885 56, i 1886 116 børn og frifandtes i 1889 33 pct. af de tiltalte, i det øvrige land 18 pct.

Tænker man sig summen af alle forbrydelser i landet til 80000, og at deraf en fjerdedel, 20000, anmeldes, og af disse igen en fjerdedel leder til afstraffelse, fremkommer 5000 straffede. Sank anmeldelsernes tal til en femtedel igen af disse, vilde disse sidstes tal gå ned til 3200. Forbrydelserne vilde da kunne stige til henimod 130000, forinden statistiken vilde vise nogen forhøjelse.

tilladt at slutte, at i Norge forholdene i det hele ere sunde, og at de faktorer, som virke i gunstig retning, ere meget stærke, når en så voldsom forøgelse af de unge aldres forbryderskhed som den stedfundne har kunnet foregå uden gennemgribende følger for det hele samfunds. Men dette er ingen grund til at lægge hænderne i skødet. Det er meget sandsynligt, at stillingen for fremtiden ikke vil blive den samme. Har jeg ret i, at udvandringen hidtil har tjentgjort som et afløb for den stigende forbryderskhed, må det bemærkes, at dens betydning i denne henseende på grund af de ny strænge amerikanske love mod indvandring af forbrydere for fremtiden sandsynligvis vil formindskes. Og i al fald er tilstanden allerede, som den er for byernes vedkommende, ingenlunde tilfredsstillende, og det hverken hvad sikkerheden på gods eller person angår. Navnlig synes Kristiania at kunne indrangeres mellem de store verdenssteder, hvad denne fremtoning af storstadslivet angår. Det relative tal på forbrydelser i vor hovedstad synes betydelig at overstige Københavns og Stockholms og at stille den i alt fald, ikke langt under millionstæderne i lande, hvor i øvrigt kriminaliteten er ulige større end hos os*).

*) Paris havde i 1882 ved tribunaux correctionels og assiserne resp. 28.919 og 754 tiltalte, men her under går vistnok mindst 5000 tiltalte for forhold, som efter norsk ret anses for politiovertrædelser (navnlig mendicité og vagabondage). I 1889 tiltaltes i Kristiania 920, hvorfra imidlertid også af hensyn til lovgivningens forskellighed noget fradrag bør ske. Vi kunne da sætte tallene til henholdsvis 25000 og 900, hvilket udgør på 100000 indvånere resp. 1080 og 640. Herved er imidlertid at bemærke, at i Norge mange flere sager ikke forfølges, fordi dertil her udfordres fornærmedes klage, og denne enten ikke foreligger eller tages tilbage. I København var i 1889 tallet af anmeldte forbrydelser 6656 og af derfor dømte 1169. I forhold til Københavns befolkning ere disse tal meget mindre end Kristianias, nemlig resp. 2133 anmeldte forbrydelser og 377 dømte pr. 100000 indvånere mod 3920 anmeldte og 486 dømte i Kristiania. I Stockholm udgjorde i 1888 de anmeldte forbrydelser 4130 eller 1882 pr. 100000. På den anden side må tallet på de groveste forbrydelser siges at have holdt sig forholdsvis lavt i Kristiania.

Der er således al grund til at gribe til kraftige midler mod ondet; og når jeg som et sådant bringer i forslag, at staten i langt større målestok end for tiden drager omsorg for ungdommens rette opdragelse, og i forbindelse dermed sørger for et tilstrækkeligt tal opdragelsesanstalter og for disses hensigtssvarende ordning og benyttelse, da befinder jeg mig i overensstemmelse ikke alene med den almindelige mening blandt andre landes sagkyndige, men kan også støtte mig til de erfaringer, som så mange steder er gjort angående opdragelsesanstaltene evne til at kunne øve en heldig indflydelse på sine vanartede og forvildede elevers karakter*).

*) Allerede på et andet sted (udkast til almindelig borgerlig straffelov, motiverne pag. 89) har jeg herom udtalt: »Efter den franske statistik falder der af 100 udgæede gutter alene 16, af 100 piger alene 8 tilbage. Den engelske statistik for 1881 til 1883 udviser for reformatory schools's vedkommende, at af 100 gutter 79 senere have opført sig vel, 14 begået forbrydelser, 2 stå tvivlsomme, medens underretning savnes om 5. For pigernes vedkommende ere de tilsvarende tal 72, 6, 9 og 13. Af de fra industrial schools udgæede gutter have af 100 81 opført sig vel, 5 begået forbrydelser, medens 3 ere tvivlsomme og 11 ubekendte. For pigernes vedkommende var her de tilsvarende tal 81, 2, 7 og 10. Og fra Amerika vidnes, at i al fald 60 à 70 pct. af børnene reddes, medens det antages, at mindst 80 pct. vilde være blevet forbrydere, hvis man ikke havde taget sig af dem«. Senere er intet fremkommet, der skulde bevirke en forandring i dommen i en foranstalterne gunstig retning. Derimod kan til det anførte føjes nogle data fra vore nærmeste nabolande, der tilfulde bekræfter det gunstige omdømme om dem. Af de indtil 1885 fra den svenske anstalt »Hall«, ialt 65, udgæede vare alene 5 faldne tilbage og i altfald 82 pct. kan anses fuldstændig reddede for samfundet; og af de fra den danske anstalt, »Flakkebjerg«, 668 udgæede have 392 opført sig udmærket, 164 tilfredsstillende, medens 33 ere at regne ligefrem til forbryderklassen (se ALMQUIST i »Actes de congrès pénitentiaire de Rome«, II. pag. 239, og DAHLSTRÖM: »Vården om sedligt vilsekomne barn« etc., Helsingfors 1890, pag. 78 og 105, samt »Nordisk Tidsskrift for Fængselsv.«, 1890, pag. 127). Af de fra den sachsiske statsanstalt »Bräunsdorf« i løbet af de sidste 33 år udgæede regnes omtrent 11 pct. tilbagefaldne: »et altid bedrøveligt højt tal; men det opfordrer dog til tak, når man over-

vejer, at »Bräunsdorf« ikke uden videre kan sammenstilles med andre redningsanstalter, men opsøges som sidste hjælp for de børn, over hvilke forældre, lærere og privatanstalter fortvivle« (BESSLER: Jahresbericht 1889).

For »Toftes Gave«s vedkommende have vi ingen udarbejdet fuldstændig statistik, ligesom de oplysninger, som indhentes angående de fra anstalten udgæede, ere for tarvelige til derpå at begrunde nogen pålidelig dom. Så vidt jeg har kunnet finde, kan man vistnok, hvad angår de fra »Toftes Gave« udgæede, antage, at inden 2 år 18 à 25 pct. falder tilbage til forbryderbanen.

Af de fra »Ulfhæsøen« siden dens oprettelse 1882 indtil 1891 udgæede 62 gutter have 11 senere været straffede.

Som også andetsteds fremhævet, vilde det være ganske urigtigt at lægge de resultater, vore anstalter kunne opvise, til grund for, hvad et fuldtud rationelt ordnet og udstyret tvangsopdragelsesvæsen må antages at kunne udrette. Der er, når henses til de resultater, som trods alle vanskeligheder og ufuldkommenheder have kunnet opnås, god grund til at antage, at også vi under et bedre system skulde kunne nå op i højde med vore nabolande.

Ved siden heraf må det fremhæves, at selv de resultater, som vor vigtigste og største anstalt »Toftes Gave«, nu kan opvise, ingenlunde kan betragtes som bevis for, at den intet godt udretter, i al fald intet, som står i forhold til de gjorte økonomiske opofrelser. Selv om intet hensyn tages til den vinding for samfundet, som ligger i, at en del af dens mest vanartede børn og unge personer i længere tid interneres, synes det lidet tvivlsomt, at forholdsreglen er til både for disse selv, som i al fald adskillig flere vilde være gået helt til grunde, om den ikke var bleven anvendt. Noget direkte bevis lader sig selvfølgelig ikke føre, men når betænkes, at der om næsten alle i anstalten anbragte kan siges, at de ved anbringelsen allerede havde begået en række forbrydelser og som regel kunne betegnes som vanetyve, da vil man vanskelig kunne nægte, at al sandsynlighed taler for denne antagelse. »Vi gør så utrolig megen statistik«, udtalte den tyske fængselsdirektør, KROHNE, i det i 1890 holdte møde i den tyske landsgruppe af den internationale kriminalistiske forening, »men der mangler os dog opgave over, hvor mange af vore vaneforbrydere, af »returhestene«, ere blevne straffede som børn. Jeg har undersøgt i min anstalt og fundet, at af 550, som alle ved sin første domfældelse vare under 25 år, de 71 vare under 16 år, og om alle disse må jeg sige, at de vare redningsløst fortable vaneforbrydere«

En engelsk fængselspræst, Mr. CLAY, der i 1853 undersøgte forholdene i det fængsel, hvor han var ansat, altså før man i Eng-

land havde påbegyndt arbejdet for børnenes opdragelse, antog, at 58 pct. af fangerne havde begyndt med uærlighed før sit 15de år. Mærkes kan det også til sammenligning, at af vore bodeløse fængselsfanger inden 3 år efter løsladelsen ca. 30 pct. atter dømmes for forbrydelser og ca. 36 pct. af de fortyverier dømte, til hvilken klasse forbryderne under 15 år næsten udelukkende høre. Disse tal vise i al fald, at opdragelsesanstalter udrette langt mere, end selv den bedst ordnede strafanstalt for voksne.